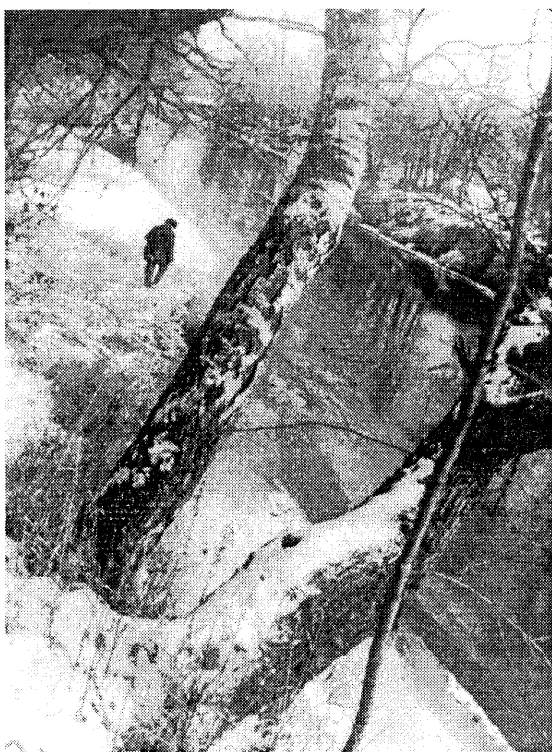

Беларускі ўсход

ЖЫВЕ БЕЛАРУСЬ!
НАЦЫЯНАЛЬНАЯ
ДЭМАКРАТЫЧНАЯ
ГАЗЕТА

● Заснавана ў 1991 годзе ● № 5 (86) ● Чацвер, 3 лютага 2000 г. ● У розніцу кошт свабодны

Зімовы эцюд.

Фота Валерыя БЫСАВА.

● КРИМИНАЛЬНАЯ ИСТОРИЯ

47-летняя россиянка Васильева Нина Михайловна появилась в деревне Бель-2 Кричевского района в первой декаде августа прошлого года, akurat в разгар уборочной страды. А приехала она вместе с жительницей этой деревни Валентиной, своей бывшей сокамерницей. Вместе срок "мотали" в спецучреждении.

Васильева была осуждена 10 декабря 1997 года Полоцким городским судом за кражу к 3 годам 6 ме-

постоянным обитателем Иваном, и поселилась в его "шалаше". Собирали и сдавали "пушнину". Выручки на немудреное спиртное и съестное хватало. Жить можно было, но приближалась осень, с её дождливой нудью и зазимками. Нужно было искать более теплое местечко.

Ей повезло. Во время сдачи стеклопосуды Васильева встретила в очереди инвалида II-й группы Анатолия, жителя одной из деревень Ботвиновского сельсовета. Тот жил

в собственном доме вместе с престарелой матерью. Анатолий пригласил её к себе.

Деревенская хата, безусловно, не коттедж на лазурном берегу, но и не зловонная свалка. Навела там Нина относительный порядок и стали они жить втроем. Но не прошло и два месяца, как все рухнуло.

В октябре инвалид лег в больницу. Дней через десять он получил пенсию и пришел домой с выпивкой. Банкет длился до утра. Потом была ссора, после которой Нина покинула Анатолия, прихватив остаток его пенсии. Деньги прогуляла. Спустила некоторое время хмельной дурман улетицился и нахлынуло раздумье. Совесть или остатки её подсказали женщине правильный путь. Она пришла в райотдел и написала явку с повинной.

Александр БОЛДОВСКИЙ.

ЯВКА С ПОВИННОЙ

сяцам лишения свободы. Нарушений установленного режима не имела, хорошо работала, потому амнистия помогла ей выйти на волю на год раньше. А поскольку в Санкт-Петербурге, из которого ветер странствий занес женщину на Белую Русь, у нее не было ни кола, ни двора, то она согласилась пожить у подруги по несчастью.

Прибыв в деревню, женщины не постеснялись на помощь колхозникам, а повели разгульную жизнь. Солнце, воздух свободы, спиртное, закуски — жизнь хороша! Однако, она всегда кончается, как только пустеет кошелек. Скоротечная дружба тоже кончается по этой причине.

Пришлось Нине покинуть дом Валентины. Только это не очень расстроило женщину, она поехала к знакомой в Кричев. Та брала её на "промысел" на местную свалку. Там Васильева познакомилась с её

НАВИНЫ, ПАДЗЕІ, ФАКТЫ

ВОСЕННЮ — ВЫБАРЫ

2000 год мае асаблівае значэнне для ўнутрыпалітычнага развіцця рэспублікі. Восенню адбудуцца выбары ў Беларускі Парламент. І трэба зрабіць усё, каб яны прайшлі ў поўнай адпаведнасці з міжнароднымі стандартамі. Як заявае А. Лукашэнка, кіраўніцтва краіны мае намер актыўна супрацоўнічаць у гэтай справе з кансультацыйна-назіральнай групай АБСЕ, якая дзейнічае ў рамках свайго мандата. На жаль, пры гэтым прэзідэнт не выказваецца адносна супрацоўніцтва ўлад з апазіцыяй. Дарэчы, улады пакуль што наогул маўчаць пра маючыя адбыцца выбары, у той час як апазіцыя ўжо распачала падрыхтоўку да выбарчай кампаніі. Яшчэ ў студзені ў Мадрыце адбылася нарада актывістаў БНФ (прыхільнікаў Вячоркі), на якой абмяркоўвалася пытанне аб выбарах у парламент і задачах апазіцыі падчас перадыбарнай кампаніі.

ПРАВАКАЦЫЙНЫ "КАЛЯНДАР ЛІТООЦА 2000 ГОДА"

Адно з прыватных выдавецтваў Літвы выпусціла ў свет так званы "каляндар літөөца 2000 года". У гэтым календары апублікавана карта Літвы, на якой некаторыя тэрыторыі Беларусі, Расіі і Польшчы абазначаны, як "часова акупіраваныя этнічнымі землямі літөөцаў".

На факт выдання календара, складальнікі якога фактычна выстаўляюць тэрытарыяльны прэтэнзіі дзяржавам-суседзям Літвы, негатывна адрагавалі ўлады Польшчы і Расіі. Негатывныя адносіны свайго ведамства з гэтай нагоды выказаў таксама прэс-сакратар МЗС Беларусі Мікалай Барысевіч. МЗС Літвы заявіла, што прадстаўлены ў календары прыватнага выдавецтва матэрыялы ні ў якім разе не адлюстроўвае афіцыйную пазіцыю Літвы.

БЕЛТА.

ВЫМАГАЛЬНІКІ З ГРАНАТАЙ

У Оры супрацоўнікам мясцовага аддзела камітэта па барацьбе з арганізаванай злачыннасцю затрыманы двое раней судзімых жыхароў гэтага горада. Злачынны "дуэт" спрабаваў "выццягнуць" 700 долараў ЗША ў рабочага мясцакаміна. Вымагальнікі прапанавалі за гэтыя грошы вярнуць пацярпеўшаму "Фоль-

ксваген", які ў яго знік.

Між іншым, машына вярнута ўладальніку, толькі не злодзеямі, а міліцыяй. А вось у кватэрах вымагальнікаў былі знойдзены і канфіскаваны граната Ф-1 з запалам і некаторая колькасць макавай саломкі.

Аляксандр ГЕРАСІМАЎ.

ВІЧ-ИНФЕКЦЫЯ НАСТУПАЕ

Па стану на 1 студзеня 2000 года ў Беларусі былі афіцыйна зарэгістраваны 2752 ВІЧ-інфіцыраваныя. Гэта на 411 выпадкаў больш, чым было год назад.

Толькі ў снежні мінулага года па рэспубліцы былі выяўлены 64 носьбіты смаротнага віруса. Лічыруе Гомельская вобласць, дзе напачатку новага года было адзначана 2108 выпадкаў заражэння ВІЧ-інфекцыяй. У Мінску зафіксавана 280 ВІЧ-інфіцыраваных.

Парэнтэральны шлях заражэння, г. зн. праз забруджаныя вірусам шпрыцы, іголки, з'яўляецца па-ранейшаму вядучым. Аднак апошнім часам узрастае колькасць тых, хто заразіўся палавым шляхам. У 1998 годзе такіх было 20,7%, а ў 1999 — ужо 30,4% інфіцыраваных.

БелаПАН.

ГАРЭЛКА СТАНЕ ЛЕПШАЙ

З 1 студзеня 2000 года ўведзены ў дзеянне новыя стандарты на алкагольную прадукцыю, якія былі сумесна распрацаваны і зацверджаны Дзяржаўным Камітэтам стандартызацыі і Міністэрства аховы здароўя. Стандарты прызначаны больш жорстка кантраляваць якасць алкагольнай прадукцыі і асабліва яе аснову — спірт. Гарэлачныя вырабы павінны вырабляцца са спірту "люкс" і "суперлюкс" ці да іх падобных. Усе вядучыя прадпрыемствы перайшлі ўжо на выпуск гарэлкі згодна з новымі патрабаваннямі Міністэрства аховы здароўя і Дзяржстандарта.

Як толькі скончыцца старая прадукцыя ў гандлі, на прылаўках магазінаў спажывуцы ўбачаць новую высокакасную "белую". Але, напэўна, і цана будзе новай.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ВАСІЛЬ БЫКАЎ НЕ ЗБІРАЕЦЦА ДАДОМУ

Пасля прысуджэння яму Расійскай прэміі "Трыумф" (50 тысяч долараў ЗША) класік беларускай літаратуры Васіль Быкаў, які працуе зараз у Фінляндыі, заявіў журналістам, што не

хоча вяртацца на Радзіму, таму што ў Беларусі не адбываецца перамен да лепшага. Афіцыйны Мінск у асобе пас-таяннага прадстаўніка рэспублікі пры органах СНД Сяргея Пасахава адрагавуў на словы Быкава вельмі хваравіта. Пасахаў назваў выказванне пісьменніка "абліваннем граз-зю сваёй Радзімы" і празрыста намякнуў, што класік стаў прыладай у руках антыбеларускіх сіл унутры Расіі.

"ОПЕЛЬ" ВЕРНУТЫ УЛАДАЛЬНІКУ

У першамайскі РАУС г.Бабруйска звярнуўся мясцовы жыхар, які заявіў, што ў першай гадзіне ночы, калі ён выхадзіў са сваёй машыны "Опель", двое невядомых, пагражаючы нажом, завалодалі аўтамабілем і зніклі. Праз дзве гадзіны следча-аператыўнай групы РАУС машына была знойдзена, а злодзей, якім аказаўся раней судзімы мясцовы жыхар, затрыманы.

І АДБУДЗЕЦЦА ФЕСТИВАЛЬ

Трэці ўсебеларускі фестываль нацыянальных культур пройдзе ў г.Гродна ў канцы мая — пачатку чэрвеня 2000 года. На яго будзе запрошаны прадстаўнікі ўсіх 16 нацыянальных культурных аб'яднанняў, зарэгістраваных у Беларусі, якія прадставяць свае песні, танцы, абрады і нацыянальныя стравы. Плануецца, што лік удзельнікаў складзе 750 чалавек.

АСАБЛІВАСЦІ КАДЗІРАВАННЯ

11-гадовы гомельскі школьнік быў дастаўлены ў бальніцу з выцяткам хрыбетніка і закрытай чэрапна-мазгавой траўмай пасля таго, як ён скокчыў з моста вышыней каля 10 метраў на асфальт. Вядома, што хлопчык жыве ў сваёй цёткі, яго бацька і маці пазбаўлены бацькоўскіх правоў. Незадоўга да няшчаснага выпадку адбыўся чарговы канфлікт з бацькамі — сын прапанаваў ім не піць, пагражаючы, што інакш ён спрыгне з моста на асфальт. Але тыя на яго пагрозу не звярнулі ўвагі...

ПЕРАНОС РАБОЧЫХ ДЗЁН У 2000 ГОДЗЕ

Савет Міністраў прыняў пас-танову, згодна з якой рабочы дзень з панядзелка 8 мая пераносіцца на суботу, 13 мая; а з панядзелка 6 лістапада — на суботу 11 лістапада 2000 года.

Роздум з нагоды...

Апошнім часам здаваўся, што людзі зрабіліся меней гаваркімі — ўсё больш маўчаць у той жа чарзе, дзе раней узніклі лічы стыхійныя мітынгі. А калі чалавек маўчыць, то гэта зусім не азначае, што і ў думках ён таксама маўчыць. Упэўнены, што менавіта гэта маўчанне — верная прыкмета, што чалавек думае. А задумацца ёсць над чым.

Глядзець па БТ праграму "Панарама" — усёадно, што харчавацца ў месцавай сталойцы, дзе са дня на дзень прапаноўваюцца сумніўна якасці стравы.

Раней можна было атрымаць нешта больш-менш прайдзёвае з праграмы ГРТ, а цяпер пасля падпісання і ратыфікавання дамовы аб стварэнні Саюзнай дзяржавы і там адзін да аднаго, як і па БТ.

Таму сёння хоча верць-круць, хоча круць-верць, а хрэн за раздзёку не саладзейшы. Ну, дрэнна ведаюць дыктары беларускую мову, непрыемна іншы раз бывае, сорамна за іх. Але не цалкам яны ў гэтым вінаватыя. Ну, непатрэбная беларуская мова ні кіраўніцтву БТ, ні вышэйшаму кіраўніцтву, там чым болей хібаў будзе ў дыктараў, тым лепей: вось вам доказ, што на гэтай "мужыцкай" мове нельга "высокім стылем" нешта данесці да тэлеглядача.

Або раптам чую ад дыктара аб тым, што да новага тысячагоддзя засталася ўсёго некалькі дзён. І хочацца крыкнуць яму: "Што ў цябе было па арыфметыцы ў школе?" Няўжо цяжка запомніць, што кожны новы дзесятак, кожная сотня, кожная тысяча пачынаюцца з лічбы "1", а кожны дзесятак, кожная сотня, кожная тысяча заканчваюцца адной і той жа лічбай "0". Дык як жа можа заканчвацца дваццаце стагоддзе, а значыць і другое тысячагоддзе, лічбай "9"?

Ну калі галоўны дыктар БТ нясе з экрану несусветную лухту, дык мне гэта зразумела — гэта палітыка, і ён адпавядае свае грошы і агучыць усё, што яму загадаюць. І ён не нясе за агучанне, па сутнасці, ніякага адказу. Уся розніца паміж кілерам, які за грошы забівае таго, каго закажуць, і галоўным дыктарам БТ у тым, што апошні за грошы забівае адразу ў мільёнаў тэлеглядачоў здольнасць думаць, а значыць заставацца чалавекам.

Ці яшчэ такі дывертэсмент. Чамусьці праграма "Палітычны маналог" ідзе пад назвай "Палітычны дыялог".

Але хочаш не хочаш, а падыйшоў снежань — канец года, і трэба тэлеглядачам сказаць нешта прыемнае. А прадама такая, што не схаваш ні ў якой мякху.

Уключыў я нека праграму БТ, а там у той момант паказвалі пасаджэнне ўрада, на якім спадар Лінг канстатаваў, што 80% калгасаў у краіне страціны, што трэба тэрмінова прымаць кардынальныя меры, інакш можна спазніцца і тады ўжо ніякія фінансавыя ўплавны не дапамогуць.

Спадар Лінг называў рэчы сваімі імёнамі, бо ўжо нельга перад усім светам сімуляваць, свядаржаючы, што ўсё добра, што ёсць прырост вытворчасці, што калгасы гарантуюць нам і хлеб, і да хлеба.

А потым паказалі, як выконваючы абавязкі прэзідэнта Рэспублікі Беларусь грамадзянін Лукашэнка распякаў высокіх чыноўнікаў за тое, што яны дапусцілі "такі здзек над народамі", калі ў перапрацоўшчыкаў сельгаспрадукцыі заробак 150 мільёнаў у месяц, а ў тых, хто яе вырабляе — у калгаснікаў — 60 мільёнаў за год, ды і тую месячную не атрымліваюць.

Святая прада гучала з вуснаў грамадзяніна Лукашэнка! За гэта і падтрымліваюць яго тых, хто не атрымлівае ў тэрмін свае кроўныя 60 мільёнаў гадавага заробку.

Ды за такі клопат пра простых людзей і я — ветэран Вялікай Ай-

чынайнай вайны, за яго абедзье рукі ўздому! Але няхай Рыгораўч не крыўдуе — як толькі ўбачу, што за ягонымі словамі пайшла справа.

Ды толькі па ўсіх прыкметах не да чакацца мне гэтага, бо не папрасіў прабабэння Аляксандр Рыгораўч у Васіля Канстанцінавіча Старавойтава — чалавека, якому пры жыцці заслужана паставілі помнік. І зараз за кратамі часны, самакрытычны чалавек — былы міністр сельскай гаспадаркі Васіль Севасцянявіч Лявонаў.

І ўспомніла мне мая сустрэча з Васілём Канстанцінавічам Старавойтавым. Знаёмства наша адбылося 27 сакавіка 1987 года ў Мінску на Устаноўчай канферэнцыі Беларускай рэспубліканскай арганізацыі ветэранаў вайны і працы, на якую я быў абраны ад Магілёўскай вобласці.

У перапынку паміж пасаджэннямі я падыйшоў да Васіля Канстанцінавіча, сказаў яму ў папрасіў адказаць на пытанне: "Чаму гаспадарка, якую ён узначальвае, з кожным годам нарошчвае вытворчасць, а падаўляюча большасць калгасаў стаіць на месцы, ці нават здае пазіцыі па ўсіх паказчыках?"

Ён уважліва выслухаў мае пытанне і прапанаваў: "Давай адыйдзем у куток і там пагамонім!"

Мы адыйшлі, і Васіль Канстанцінавіч адказаў на мае пытанне. Ніжэй прыводжу дакладную сутнасць ягонага адказа.

— Хто табе сказаў, што ў маёй гаспадарцы нейкія невычарпальныя крыніцы павышэння вытворчасці? Іх няма. Ёсць іншае — разуменне таго, што калгасная сістэма ў сённяшнім выглядзе вычарпала сябе. Наводзіш старыяны калгасы сёння, у тым ліку і я, не можа прымусяць калгасніка думаць аб павышэнні вытворчасці, бо ён не адказвае за зямлю-карміцельку. Яна не яго. А калі не яго, дык навошта вылучацца са скурты, каб зрабіць лепей?

Няхай гэта робіць той, чыя зямля. Я гэта зразумеў. Прымуся не дапаможа, трэба зацікавіць калгасніка. Але як? Вось у гэтым карань пытанне. Ты воль скажы мне: колькі ў рэспубліцы старыяны калгасаў, якія, як я, могуць свабодна адчыняць дзверы ў кабінеты міністраў, на роўных размаўляць у ЦК? Колькі ёсць такіх, што могуць не пагадзіцца з указаннямі зверху калі і што сеяць, калі бачаць, што яны неразумныя, свабодна распрацаваць тым, што вырастае і выгадаваць, пасля разліку з дзяржавай? А я табе скажу: калі такіх і знаходзіцца, дык нядоўга яны застаюцца на сваіх пасадах! Ухоплівае сутнасць? Дык вось, трэба, каб той, хто вырастае хлеб, бульбу, гародніну, садавіну, выкарміў бычок, парсючок, птушку — мог сам перапрацаваць гэта і выйсці з гатовай прадукцыі да пакупніка. А сёння калгаснік пастаўляе сыравіну, а сыравіна каштуе танна. Я ў сябе пабудоваў уласную перапрацоўчую вытворчасць, і ўжо гатовую высокую якасную і смачную прадукцыю прапаноўваю пакупнікам у сваіх фірменных крамах. Але гэта пакуль мая самадзейнасць, а гэта трэба рабіць на дзяржаўным узроўні. Пойдзе дзяржава ў гэтым насустрач вяскаўцу, дапаможа яму зрабіцца гаспадаром на зямлі — ёй жа, дзяржаве, а значыць і ўсім на карысць будзе, і прыдзе спраўднае багацце...

Слухаў я тады Васіля Канстанцінавіча і радаваўся, што цяпер справы пойдуць, бо да такога чалавека нельга не прыслухацца.

Крыху пазней, працуючы старшыней Слаўгарадскага гарсавета, я спрабаваў зацікавіць аднаго маладога, перспектыўнага старшыню калгаса і па прыкладу Васіля Канстанцінавіча пачаць вёсць справу. Але дарэмнамі былі мае намаганні. Для яго было прасцей працаваць па завядзённых: не высоўвацца, чакаць каманды зверху і выконваць яе не задумваючыся. Сёння ён засядае ў палаце прадстаўнікоў (прадстаўнікоў каго?). Іншы раз вінашаванні

свае праз раённую газету дасылае з нагоды чарговага свята.

Але вярнуся да Васіля Канстанцінавіча. Не мог я падумаць тады, што праз нейкіх дзесяць гадоў ён апынецца па аблыжаму абвінавачванню за кратамі, так як і В.С.Лявонаў. Не мог падумаць, што першы прэзідэнт зробіць мяне віртуальным мільянерам, што кожны год ягонага прэзідэнцтва будзе каштаваць мне 10 дзяржаў. Павялічваючы маю пенсію ў "заічыным" вымярэнні, я рэальна памяншаў на 10 дзяржаў у год, і сёння яна не дацягае да 30 дзяржаў, а была 80 у год прынясена прэсыяй да Канстытуцыі беларускаму народу на вернае служэнне.

Сумна, спадарства, сумна. Але не таму, што мае асабістае матэрыяльнае становішча працягвае пагаршацца, хаця гэта, канешне, не дабуляе бадзёрсці. Сумна за дзяржаву, на чале якой апынуўся чалавек, не здольны разумна на карысць народа выконваць нялёгка абавязкі прэзідэнта з-за невылечнай хваробы — поўнай адсутнасці здольнасці да самакрытычнага аналізу свайго "Я".

Не маю ніякіх падстаў лічыць увесё верхні і сярэдні (абласны) эшалон упады людзямі абмежаванымі, прафесіянальна непадрыхтаванымі. Але тое, што яны самі растапталі ў сябе пачуццё самапавагі — гэта бясспрэчна. Дастаткова толькі паглядзець на іх твары, калі выконваючы абавязкі прэзідэнта размазвае спадароў міністраў, старшынь аблвыканкамаў па тых крэслах, у якіх яны сядзяць, каб у гэтым не засталася ніякіх сумненняў.

Я таланавіты актёр разыгрывае ён перад тэлекамерамі мізансцэны праведнага гневу, добра ведаючы, што ў гэты момант шматлікія тэлеаўдыторыя тых, хто не можа своечасова атрымаць свае гадавыя 60 мільёнаў, у захапленні ад ягоных слоў.

...Перад самым Новым годам пайшоў у краму і нечакана ўбачыў, што прадаюць нармальныя "чалавечыя" яйкі. Ажно па дзесятку ў рукі і амаль дарма — па 415 тысяч рублёў за дзесятак. Людзі бяруць і моўчы адыходзяць, нешта плямкаючы губамі. Узняў і я свой дзесятак. Хацеў яшчэ купіць з паўкіло мандарын на Новы год, але не хапіла грошай.

Сядзім з жонкай перад тэлевізарам. Да Новага года недзе з поўгадзіны засталася. На тэлевізары маленькая ёлачка з рознакаляровымі плямачкамі. Чакаем. І вось на ўвесь экран з'явіўся Ён з навагоднім віншаваннем. Заплюшчыў вочы, слухаю. Такія пранікнёныя душэўныя словы, быццам родны бацька гаворыць. Вачэй не расплюшчувае, каб не сапсаваць уражанне. А голас ільціца, гінатызце. І раптам Ён, закончыўшы прывітальную прамову, устае, знікае ў дзяржах... о, цуда! — стаіць побач са мной — у маёй хаце. Лагодна так усміхаецца, глядзячы на мяне, і кажа: — Скажы мне, ве-

тэран, якім ты хочаш каб быў новы год, што ад прэзідэнта чакаеш?

— Аляксандр Рыгораўч, добра, што Вы завіталі да мяне, а то да Вас не дастукацца, не дагруквацца. А хачу я, каб апошні год другога тысячагоддзя быў апошнім годам усяго заганага. Каб пакінулі ў ім людзі зайздрасць, пагарду, палітычныя амбіцыі і зразумелі якая прыгожая і прыродай, і талентамі, і гісторыяй наша Беларусь, і ўступілі ў трэцяе тысячагоддзе ачышчанымі духоўна... Хачу, каб Вы паказалі прыклад. Сустрэньцеся з Васілём Канстанцінавічам Старавойтавым і Васілём Севасцянявічам Лявонавым за чаркай ці так і пагаманце, як мужык з мужыкамі. Паслухайце іх. Крыў Бог, дрэннага яны Вам не паруюць, падстаўляць Вас не збіраюцца, бо на Прэзідэнцкую пасаду не імкнуцца, а ў сельскай гаспадарцы разбіраюцца. Бо хто яго ведае, як яно надальле павернецца з гэтым аб'яднаннем? А што калі Вашыя тытанічныя намаганні сцерці з мапы свету Беларусь, як суверэнную дзяржаву, скончацца для Вас асабіста, прабабце, пшыкам? Беларусь Вы здадзіце Расіі — яна ў гэтым зацікаўленая, а аб'яднанне за гэта пасаду, на якую разлічваеце, не атрымаеце — з чым тады застанецеся? Там жа — у Расіі, ласых да трона, на які Вы разлічваеце, плоймай! Дык ці варта так рызыкаваць? А тут Вы прэзідэнт — першы чалавек, даверчыя граматы паслоў замежных прымаеце. Прада, прыслухайцеся да парады ветэрана, калі ўжо завіталі ў хату да яго. Я ж супраць Вас асабіста нічога не маю, бо што ні кажыце, а мы ж з Вамі зямлі: Вы шклоўскі — я слаўгарадскі. Я вельмі хачу, каб мог з гонарам казаць: "Мой прэзідэнт!" Вельмі хачу, каб уключыўшы тэлевізар, з задавальненнем бачыў на якім высокім узроўні прымаюць Вас у Парыжы, Лондане, Рыме, Мадрыдзе, Вашынгтоне... прымаюць майго прэзідэнта. Ну, а наконіт маёй парадзі сустрэцца з Лявонавым і Старавойтавым, дык што хачу яшчэ дадаць. Для гэтай сустрэчы Вам не спатрэбіцца нават мільённай часткі тых грошай, што патрачаны на будаўніцтва толькі аднаго ядовага палаца. Канешне, нейкія выдаткі спатрэбяцца: кампенсавач Васілю Канстанцінавічу і Васілю Севасцянявічу час знаходжання за кратамі ды кошты пудэвак у санаторый. Але, пагадзіцеся, што гэта адмоўна на дзяржаўны бюджэт не паўплывае...

І раптам голасам маёй жонкі Аляксандр Рыгораўч кажа: — Ты што, спаць перад тэлевізарам усёй? Дык не храпі, пераахаджаш слухаць канцэрт! Я расплюшчыў вочы і зразумеў, што не прыходзіў да мяне Аляксандр Рыгораўч, што гэта мне ўсё прыснілася, і з задавальненнем падумаў: "Хоць у ва сне, але тое-сёе выказаў Рыгораўч!"

Фелікс ШКІРМАНКОЎ, ветэран Вялікай Айчынай вайны, Слаўгарад. 1 студзеня 2000 года.

нант Константин Сладков, представленный командованием народных мстителей к ордену Красной Звезды и званию... капитана!

С тех давних пор уже пять десятилетий минуло. Но вот тот концерт, из 1945-го, для победителей от побежденных, и по сегодняшний день стоит в глазах его очевидцев. Трогательное, говорят, зрелище было! Очевидцем которого было фронтовик-климовчанин Яцкевич. Послевоенный учитель и дважды орденоносец.

Всяк на свой аршин мерит

Обычный будний день. Обеденный перерыв. Городская столовка. Гудит многоголосие посетителей. Как разбуженный мелиный улей. Пожилая, уже в годах, соседка за обеденным столом сразу же, не откладывая на потом, заводит со мной разговор:

— Была я в церкви сегодня. Столько народу понаехало! Батюшка и еще... Сегодня же праздник! — певуче продолжает она.

А вскоре заговорилась:

— Ой, побегу же поскорее в водочный магазин! Я же там очередь заняла, — молвила встревоженно.

Ей трудно было что возразить по этому поводу. Ведь в те антигосударственные годы, чтобы купить спиртное, нужно было лагодно времени потратить и выстоять, чтобы в конце концов приобрести горячительное.

И в самом же деле, праздник нынче? Религиозный, народный! И я сижу себе преспокойно, помаленьку, пожеывая. Но, наконец-то, мое терпение и невозмутимый взгляд ниспровержены!

— А ты бы также бутылочку тянул? — воспрително глядя на меня, молвила незнакомка. Которая мне в матери годилась.

Что и говорить, не зря ведь пословица гласит, что каждый на свой аршин мерит. Таково своеобычие.

“Музыка” зимы

Года два зимы у нас были не очень-то снежные. А на этот год, как чудо какое — заснежило, заметелило... Еще в ноябре! Говорят, что сто лет такой зимы не выдвигали. А для дачников — полное удовлетворение!

Зимняя горка в городском спортпунке парке стала, считай, самым любимым местом еса отдыха. И не только для ребят местной школы и близлежащих улиц. Которые посещали её в свободное время и в выходные дни после уроков. И даже целыми классами во время каникул.

Но и для взрослых, которые с охотой приводили сюда своих маленьких чад — также! И даже, докопал! Вот черта, запомнит, как быстро и завернула группа из детского садика. Поиграть-пошалить в парке на любимой горочке. Правда, не каждый из малышни отважился прокатиться на слизкой-преслизкой “козлянке”. Но смельчаки и среди них находились! И такая радость стояла в их маленьких круглых-глазках! Ну и подшаванцы! Ну и жевачки!

А сегодня на горку заявили малышки и девчонки уже посерьезнее возрастом. Что занимаются в музыкалке. Это значит в музыкальной школе, размещенной вблизи. Чтобы удачно прокатиться, они использовали свои пакки для занятий, в которых хранятся... ноты.

Усаждаются на них и... поехали! И пришел я тогда к окончательному выводу: оказывается, творческие люди сызмала находчивые.

...Вот такая “музыка” отдыха, “музыка” зимы получилась. И удобно, и весело ребятишкам на горке. И, никаких жизненных проблем! Их радостные и звонкие голоса еще долго доносились до моего окна.

Иван ЛАППО.

АДНЫМ СКАЗАМ

Штогод каля 500 тысяч малядых дзятучат і жанчын у свеце трапляюць у бізнес прастытуцыі.

Штодзённа ў нашай краіне ўчыняецца 15-20 рабаванняў і звыш ста крадзяжоў.

• ЗАРИСОВКИ С НАТУРЫ

Концерт для победителей

Капитулировавшая Германия. 12 мая 1945-го года. В немецком селе Остров наши солдаты-освободители принимают долгожданную вярхью капитуляцию. Своёобразно.

На деревенскую улицу смело повсильпали пожилые немцы с музыкальными инструментами в руках. Поинтересовались у русских, что они желают, чтобы для них сыграли.

— Конечно же, наш гимн! — воскликнул кто-то из находчивых солдат. Но его то, этот гимн, никто из иностранных музыкантов и не знал! Зато все, как один, помнили мотив знаменитой “Катюши”. И полилась громко-голос по окрестностям задумчивая

музыка про славную русскую девушку Катюшу...

Она славила одновременно и одну и другую реактивную установку, которая хорошоенько приближала этот дождливый миг Победы. А немецкие женщины в этот трогательный момент пробовали даже обнимать советских воинов. К лошадям приклепывали ленточки да цветочки. Все радовались боцкой, одной на всех, Победе! Над проклятым фашизмом.

Потом тех армейских лошадей забрали на Украину. Черномозгом поднимать. А воины-освободители поехали в товарняках на Дальний Восток. Самураев добивать.

А кто-то свою смертушку искать. Ведь и там полегло немало нашего люду. Как, к примеру, партизанский на Климовщине один из организаторов 45-го отряда “За Родину” лейте-

ПРЫШЭЛЬЦЫ З ДАЛЁКІХ ПЛАНЕТ НА ЗЯМЛІ

Зоркавыя войны?

Апошнім часам над маленькім Пуэрта-Рыка амаль кожны дзень заўважаюць лятаючыя талеркі. Тысячы напалоханых турыстаў адмаўляюцца праводзіць свой вольны час на гарачым востраве. Вядомы англіскай ўфалаг Рэманд Рэбінсан лічыць, што прычына для панікі сапраўды існуе. Паводле яго звестак, у небе над Пуэрта-Рыка разгарэлася ні многа ні мала вайна за панаванне над Зямлёй. Вядуць яе два віды прышэльцаў з далёкіх планет — так званыя "шэрыя чалавечкі" і "паўночныя". Рэбінсан валодае данымі, што 40 гадоў таму ўрад ЗША прадаў востраў "шэрым" у абмен на некаторыя сакрэты іншопланетных тэхналогій. Але тагачасныя кіраўнікі дзяржавы не ведалі, што ў планы вераломных гуманідаў уваход-

зіць засяленне зямлі чалавечкападобнымі гібрамі. Зараз жа амерыканцы прыцягнулі на свой бок "паўночных", якія абяцаюць выстаіць сапернікаў з нашай планеты. У якасці ўзнагароды ім быў паабяцаны ўсё той жа Пуэрта-Рыка, які па невядомых прычынах лічыцца самым важным для прышэльцаў зямным стратэгічным пунктам. Падобны крок узяў і яеца Рэбінсану небяспечным, таму што планы "паўночных" на нашу планету могуць аказацца яшчэ больш страшнымі.

Афіцыйныя прадстаўнікі Пуэрта-Рыка між тым заявляюць, што ім нічога невядома пра ваенныя дзеянні, якія вядуцца над востравам, але абяцаюць правесці адпаведнае расследаванне.

Вікторыя КЛЯНОВІК.

Сусветная катастрофа не прадбачыцца яшчэ 100 гадоў

Па меншай меры яшчэ цэлае стагоддзе чалавецтва не пагражае канец свету, сцвярджаюць кітайскія астраномы. Пасля "атакі" каметы Шумахер-Леви на Юпітэр многія запанікавалі: а ці не пагражае матулі Зямлі такі ж катаклізм, і вучоныя задаліся высюкароднай мэтай развясці апакаліптычныя апасенні.

Вядомы кітайскі астраном Лі Цыбынь і яго калегі з Пекінскай абсерваторыі акадэміі навук КНР

абнародавалі абнадзейваючыя вынікі сваіх апошніх даследаванняў. У будучым стагоддзі наш агульны дом чакаюць тры візуальныя рандэву з малымі планетамі. Бліжэйшае чакаецца 29 верасня 2004 г., потым — у 2069 і 2086 г.г. На шчасце, усе яны праляцяць "непадалёку" ад Зямлі толькі па астранамічных мерках — самая "цікавая" планета наблізіцца да нас толькі на мільён кіламетраў.

Вячаслаў ТАМІЛІН.

ПАДСОБНАЯ ГАСПАДАРКА

Каб куры несліся і зімою

Чаму ў адных куры амаль "запусціліся", а ў другіх даюць добры і надзейны прыбытак? Усё ад догляду. Трэба рабіць, каб куры несліся штодня.

Для восені і зімы — гэта цёплыя хлёўчыкі, добры корм са шматлікімі вітаміннымі дабаўкамі, святло. Куратнік драўляны, высокі (да 2,3 метра), прасторны. На паўднёвым баку — двайныя шыбы. Іх плошча складае дзiesiąтую частку плошчы падлогі. Днём у памяшканні светла. Але ў кароткі зімовы дзень гэтага патоку святла ўсё ж недастаткова. Патрэбны лямпачкі невялікай магутнасці. Вечарам у пяць гадзін ці а палове пятай уключаецца святло да 20 гадзін. Святлавы дзень для курэй складае больш як дзесьці-дваццаць гадзін у суткі. Падапечныя ўвесь час у руху. Дадаткова з сонечнага паўднёвага боку абсталяваць "веранду" з тоўстай плёнкі. Сонца яго добра награве. Куры нават спрабуюць купацца ў смецці — як і летам.

Нават у самыя студзёныя ночы вада не павінна замярзаць. А ўвогуле тэмпература трымаецца на ўзроўні дзесьці градусаў цяпла. Куры не збіваюцца ў кучкі, не грэюцца, стаячы на адной назе.

Вядома, падтрымліваць чысціню. Раз у два дні ўбіраць памёт. У самым высокім месцы наладзіць адтуліну для вентыляцыі, якую ў цёплы дзень адчыняць, у холад — закрываць. Спецыяльны куточак адвесаці для "ваннай". Там сухая тарфакрошка і пясок, ці дробная салома. Куры наведваюць яе вельмі ахвотна.

Але самае важнае — кармы. Штодзень варыць бульбу, запарваць асяяную сечку. Усё добра перамешваць з дабаўленнем ячнай і жытняй мукі і 500 грамаў здробненага "мужычнага" сена. Урэшце атрымліваецца мешанка шэра-зялёна-заласцістая афарбоўкі. Яна скормліваецца раніцай і увечары. Днём сыплюць ячмень. Калі корм не з'едзены, яго колькасць змяншаюць, з'еў і просіць яшчэ — дабаўляюць. Увесь дзень у хлёвчыку і на "верандзе" стаць карытцы з вадою. Вада калодзежная, а яшчэ лепш са снегу ці дажджу. Адзін раз у два-тры дні раствараецца 0,5 г марганцовкі (на вядро вады). Яна крыху дэзінфіцыруе пітво. Вядома, карытцы мыюцца штодня, і вада ў іх толькі свежая.

Вясною і летам нарыхтоўваць крапіву, лісце ліпы, вярбы, тополі, бярозы, дзьмухаўцу. Усё сушаць на гарышчы, дзе гуляе ветрык. Зімою і вясною такую зеляніну звязваюць у пучкі і падвешваюць ці здрабняюць і кладуць у скрыні.

Попел, які выбіраецца з печы і грубкі, таксама ставяць на агародзе, дзе гуляюць куры. У ім яны поручаць амаль увесь дзень. Усё нешта шукаюць. Відаць, патрэбнае знаходзяць, што застаецца, збіраць і раскідваць каля яблыні і на будучае бульбяное поле.

На догляд статка траціцца недзе гадзіну-дзве. Штодня. Але ж і аддача, якую атрымлівае гаспадарка, вартая таго.

Падпіска на „Беларускі Усход“ працягваецца!

На сакавік месяц і далей можна падпісацца на газету ў любым аддзяленні сувязі да 20 лютага.

Кошт падпіскі на 1 месяц — 61 рубель (недамінаваны — 61 тысяча рублёў), на 2 месяцы — 122 рублі.

Паважаныя падпісчыкі! "Беларускі Усход" распаўсюджваецца толькі па падпісцы, у кіёсках "Саюздруку" газету не прадаюць, таму мы звяртаемся да вас з просьбай — расказаць сваім родным, знаёмым, суседзям пра газету і прапанаваць ім аформіць падпіску. "Беларускі Усход" сёння самая танная ў рэспубліцы штотыднёвая грамадска-палітычная і літаратурна-мастацкая газета.

Спяшайцеся на пошту! Выпісвайце "Беларускі Усход"!

ХОЧАЦЕ-ВЕРЦЕ...

ІЗБУДЗЕЦЦА. ІЗЛЮБІЦЦА

Парады вясковай чараўніцы

"Калі каханне прыйшло да цябе, а ён шчаслівы з другой — не жадай бяды, не забівай клін між двайма, калі ўсё ў іх ладзіцца. Падумай, ці трэба табе шчасце, пабудаванае на чужых слязах. Лепш вазьмі святой ці крынічнай вады і нож любі — толькі новы, вась і ўсё, што трэба. Устань на досвітку, не еш нічога, прыгатаваную ваду налі ў шклянку. Нож нагрэй да чырвані і адразу апускай у ваду, прыгаворваючы: "Як нож у радзе астывае, так і каханне мае нахай астыне!" Паўтары словы пяць разоў, дэканаючыся падыхам вады. Пасля гэтага нагавораную ваду выпі, а ў поўнач паўтары абрад зноў. І рабі так пяць дзён запар".

Такую парадку дала мне бабка-чараўніца з глухой вёскі. Не раз, прыезджаючы да яе, я назірала за дзеяннем замовы. Не скажу, што дапамагала заўсёды, але, як правіла, эфект аказваўся станоўчым.

А вось яшчэ адна бабуньчына парадка:

"Калі пачаліся ў сям'і сваркі, скандалы, спрэчкі, лаянкі, перш наперш выправадзі ўсіх дамашніх з дому і добра вымой парог за дзвярыма. Адкрыў усё вокны і дзверы насцеш, запалі царкоўную свечку і абдызі з ёю увесь дом. Хадзі моўчкі, не спяшаючыся, і каб дома ты была адна і ніхто аб праводзімым абрадзе не ведаў і не бачыў яго. Хадзі, у душы Бога праці аб парадку, пакоі, любові, здароўі. Не шукай асаблівых слоў, простымі, самымі простымі, што пойдучь ад сэрца.

Толькі ў гэты час аб грэхуным не думай і багачы не прасі. Зварнуўшыся да Госпада са сваёй патрэбай у апошні раз, затушы свечку кончымакі пальцаў і пастаў на бачнае месца. Пасля зачыні вокны і дзверы, а сама памойся халоднай вадой ці з вядра аблісы. Удыхні і чакай дамашніх".

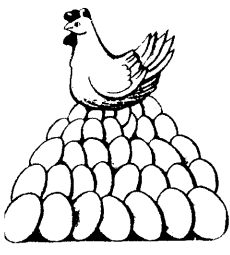
Не раз я назірала, як чараўніца прымушала людзей выконваць гэты абрад, і пераконвалася ў яго незвычайнай дзейснасці. А потым і сама спрабавала: кожны раз злы "накіп" з кватэры знікаў, дыхаць лягчэй становілася. І дамашнія мае адчувалі перамену — у сабе, у іншых, у кватэры. Ну а калі не атрымаецца адразу, паўтарыце абрад яшчэ раз.

Соф'я КАРНЯЎЧУК.
"Тайная влаць".

Куры-рекордсменки

Максимальные темпы кладки яиц были зарегистрированы в сельскохозяйственном колледже Университета штата Миссури (США) во время эксперимента, проведенного Гарольдом В. Биллером в 1979 г. Курица породы белый леггорн снесла 371 яйцо за 364 дня.

Самое тяжелое яйцо весом 454 г с двойным желтком и двойной скорлупой снесла 25 февраля 1956 г. курица породы белый леггорн в Вайнленде, Нью-Джерси (США). Самое большое яйцо, с пятью желтками, весом около 12 унций и имеющее в объеме 12 см по продольной оси и 22,8 см по поперечной, снесла курица породы черная минорка в 1986 году на Дамстедс Фарм, принадлежащей Стаффорду в Меллоре, Ланс (Англия).

Дрывасек, дрывасек, ты навошта ёлку ссек?

Малюнак Ромы Лапо. Намалюваў у 5-гадовым узросце.

КУТОК ГАСПАДЫНІ

У часы эпідэміі грыпу трэба як мага больш есці цыбулю, часноку і, канешне, капусты.

Блюда из капусты КАПУСТА ЗАПЕЧЕННАЯ

Мелко нарезать, проварить не более 5 минут. Отжать. Уложить на противень, смазать сметаной, посыпать сухариками. Можно залить капусту взбитым яйцом, запечь.

ПОХЛЕБКА КАПУСТНАЯ

Капусту зачистить, тщательно помыть, нарезать тонкой соломкой, смешать с измельченной свеклой, морковью, залить горячей водой. Быстро довести до кипения. Варить 10 минут. Дать настояться. Добавить сметану, зелень укропа, петрушку, чеснок.

КАПУСТА С ХРЕНОМ

400 г капусты, 1 вареная свекла, 1 ст. ложка хрена, 2 ст. л. растительного масла, сахар по вкусу, зелень петрушки.

Свеклу очистить, натереть на терке, смешать с капустой, хреном, сахаром, растительным маслом, украсить петрушкой.

ШНИЦЕЛЬ ИЗ КАПУСТЫ

1 кг капусты, 1 ст. л. муки, 2 яйца, 2 ст. л. сухарей, 3 ст. л. растительного масла.

Белокочанную капусту очистить, вырезать кочерыжку и отвариить в подсоленной воде до готовности (если капусту отвариить в молоке, она будет значительно вкуснее). Переложить на сито, дать стечь, разобрать на отдельные листья, толстые стебли "отбить" или срезать. Каждый лист сложить конвертом, обвалить в муке, смочить в яйце, обвалить в сухарях с двух сторон, обжарить. Можно подавать в горячем или в холодном виде.

Салат из свежей капусты лучше всего следует готовить непосредственно перед едой. Желательно тереть её на пластмассовой терке, не железной.

Сок капусты следует пить по утрам, салат есть днем и вечером. Только так вы "выберете" из капусты все лечебное, полезное.

Следует помнить: щи, борщи, капустняк — успокаивают головную боль, но для достижения лечебного эффекта их солить следует только после полной готовности.

Падумаем пра расаду

Няўзадаўгі трэба ўжо будзе высяцаць на падаконніку насенне памідораў, перцу, сельдэрэю і інш. гароднінныя культур. Ужо заўтра паслязатра пачынайце рыхтаваць тару і глебу для расады.

Глеба павінна быць рыхлая і ўгрымлівая дастаткова колькасць угнаенняў, асабліва фосфарнай групы. Гэта дасягаецца выкарыстаннем плавняна, саламянай рэзкі, мяккіх, шалупіня яек, рачнога пяскоў, якія добра перамешваюцца з нарыхтаванай з восені зямлёй, прамарожанай. А зараз яе трэба адтаваць і пакласці на агні, каб знічыць не загніўшыя ад морозу шкоднікі на ёй аб насенні. Калі свайго няма — тэрмінава купіць, бо недзе чысла 10-15 трэба ўжо высяваць насенне перцу, сельдэрэю і ранніх памідораў. Аб падрыхтоўцы насення, сяўбе і догляду расады чытайце ў наступным нумары нашай газеты.

Р.ДАУГАЛЁВА.

Цікавыя жарты

Меру-то мы ведаем, ды ці яе ж выпад?

Як ні працуй — заўсёды знойдзецца казёл, які працуе менш, а атрымлівае намогна больш.

Ты, работа, не бойся нас, мы цябе чапаць не будзем.

Страціўшы сваю годнасць, зрабіць выгляд, што гэта не ваша.

ВЫХАДНЫЯ ДАНЫЯ

"Беларускі Усход". Грамадска-палітычная і літаратурна-мастацкая газета. На беларускай і рускай мовах.

Заснавальнік — працоўны калектыў рэдакцыі.

Адрас: 213670, Марілёўская вобл., Хоцімскі р-н, в.Маркаўка. Тэлефоны: галоўнага рэдактара — 22-989, намесніка гал. рэд. — 22-00-9.

Рэгістрацыйны N141.

Падпісны індекс — 64098.

Пункт гледжання аўтараў надрукаваных матэрыялаў можа не супадаць з пазіцыяй рэдакцыі.

Адказнасць за даставернасць фактаў, падзей, прозвішчаў і іншай інфармацыі нясуць аўтары апублікаваных матэрыялаў.

Газета падпісана да друку ў 16 гадзін 2 лютага 2000 г. Надрукавана ў Марілёўскай абласной друкарні, вул. Першамайская, 70.

Тыраж 4204 экз. Аб'ём і друк. аркуш. Заказ № 5.

Галоўны рэдактар
В.А.ДАУГАЛЁЎ.